

АГРАСЯДЗІБЫ БЕЛАРУСІ ВЕДАЮЦЬ НАВАТ У АФРЫЦЫ

Балельшчыкі ІІ Еўрапейскіх гульняў ужо рэзервуюць вясковыя гатэлі

«Адышоў час, калі гасцям патрэбныя былі толькі «чарка і скварка», ім ужо цікавыя музеі, культурная праграма», — лічыць гаспадар аграсядзібы «Ганка» **Анатоль Ганец**. Аб тым, як развіваецца сельскі турызм, у прэс-цэнтры БелТА падзяліліся меркаванням эксперты ў гэтай галіне.

ЛІЧБЫ І ФАКТЫ

Упершыню пра аграсядзібы ў нашай краіне загаварылі ў 2002 годзе. У 2006-м былі вядомыя 34 аб'екты, якія пазіцыянавалі сябе як аграсядзібы, у 2010-м — 884. Па словах **намесніка дырэктара дэпартаменту па турызме Міністэрства спорту і турызму Віталія ГРЫЦЭВІЧА**, на 1 студзеня ў нашай краіне налічваецца 2319 суб'ектаў агратурызму, у тым ліку на базе сельскагаспадарчых арганізацый — 20. Між тым рэальна ажыццяўляе сваю дзейнасць толькі 1821 сядзіба. На думку Віталія Грыцэвіча, рынак насыціўся — пра гэта сведчыць з'яўленне нязначнай колькасці новых сядзіб. У 2017 годзе іх колькасць вырасла на 1,8 %. Пры гэтым гасцей прымаецца больш. Назіраецца ўстойлівая тэндэнцыя павелічэння колькасці замежных турыстаў не толькі з Расіі, краін СНД, але і з Еўрасаюза, Паўночнай Амерыкі. Нават на афрыканскім кантыненте ведаюць Беларусь — у сядзібах пабывалі госці з Гвінеі і Габона. У цэлым доля замежных турыстаў у 2017 годзе вырасла на 9 %. Сур'ёзны штуршок для развіцця аграэкалогіі даў «бязвіз».

Кожная сядзіба павінна мець бізнес-план. Цяпер перад гэтай галіной сельскага бізнесу стаіць задача перайсці ад колькасці да якасці.

Сёлета, лічыць чыноўнік, ёсць выдатная магчымасць «скарывацца момантам» правядзення ІІ Еўрапейскіх гульняў. Акрамя 18 тысяч удзельнікаў спартыўных камандаў і іншых афіцыйна акрэдытаваных асоб, чакаецца прыезд прыкладна 30 тысяч балельшчы-

каў. Дарэчы, яны ўжо браніруюць месцы ў сядзібах. «Гэта выдатны шанец паказаць замежнікам Беларусь ва ўсёй яе разнастайнасці, — сказаў прадстаўнік Мінспорту. — Запланаваны злёт караванераў, правядзенне дня адчыненых дзвярэй у аграсядзібах».

На думку Віталія Грыцэвіча, сельскі турызм стаў нашай адметнай цікавінкай у 2016 і 2018 гадах, калі краіна заняла першае месца ў намінацыі «Аграэкалогія» у рэйтынгу National Geographic Traveler Awards сярод найлепшых турыстычных дэстынацый.

БІЗНЕС АБО ХОБІ?

Каб атрымаць статус гаспадара аграсядзібы і пачаць прымаць турыстаў, дастаткова ўсяго толькі зарэгістравацца ў сельвыканкаме. Стаўка падатку — адна базавая велічыня на год.

Смачныя пачастункі.

Уладкоўвае сядзібы кожны па сваім разуменні: ад рэканструкцыі старога дома да будаўніцтва шыкоўнага катэджа. Крэдытнай падтрымкай ААТ «Белаграпрамбанк» скарыстаўся 591 суб'ект аграэкалогіі (на суму 6,45 млн рублёў).

Першапачатковая ідэя аграсядзіб — адпачынак у вёсцы, вяртанне да вытокаў. Аднак з развіццём гэтага сектара многія аграсядзібы пачалі спецыялізавацца на правядзенні вясельляў і карпаратываў. Тады і было ўзнята пытанне аб

тым, што адна базавая велічыня за такую дзейнасць — несур'ёзна. Абмяркоўваліся розныя варыянты, у выніку прыйшлі да высновы, што льготы для ўладальнікаў аграсядзіб, замацаваныя Указам № 372 (дзейнічае да 2021 года), павінны застацца ў сіле. А каб расставіць усе кропкі над «і», Прэзідэнт Беларусі падпісаў Указ № 365 «Аб развіцці аграэкалогіі», які ўступіў у сілу з 12 студзеня 2018 года.

Дакументам прадугледжана, што, каб займацца аграэкалогіяй, па-ранейшаму не трэба рэгістраваць ІП ці юрыдычную асобу. Спрабаваліся і пытанні выкарыстання дамоў і зямельных участкаў. Таксама дадзены вычарпальны пералік паслуг, якія могуць аказваць сядзібы. Сярод іх і правядзенне прэзентацый, юбілеяў, банкетаў; аказанне паслуг лазняў, саўн і душавак; катанне на жывёлах, за выключэннем дзі-

«Ганка» прымае гасцей.

таму што на гэты ж дзень яму прапанавалі правядзенне вясельля».

Свой погляд на гэтую праблему выказаў **старшыня грамадскага савета па развіцці аграэкалогіі Валожынскага раёна, уладальнік аграсядзібы «Ганка» Анатоль ГАНЕЦ**: «Была спроба працаваць з тураператарамі, але яны хочуць даволі вялікі працэнт за свае паслугі. Таму заказчыкі падлічваюць, наколькі ім гэта выгадна».

Дарэчы, суткі пражывання ў сядзібе каштуюць ад 15 рублёў і амаль што... да бясконцасці. Многія гаспадары аддаюць перавагу не запытам індывідуальных турыстаў, а кампаніям.

КОЛЬКІ «ЭКА» Ў СЕЛЬСКІМ ТУРЫЗМЕ?

Па словах Валерыі Кліцуновай, госці сядзіб усё больш патрабуюць арганічнай ежы, а гаспадары актыўна выкарыстоўваюць тэхналогіі, звязаныя з энергіяй сонца і ветру. Наладжана супрацоўніцтва з заказнікамі. «У іх няма інфраструктуры, але ёсць спецыялісты, — тлумачыць Валерыя Кліцунова. — Людзям зручна жыць у аграсядзібе і наведваць заказнікі ў суправаджэнні персаналу». Гэта разумны падыход, бо супрацоўнікі заказнікаў вучаць турыстаў правільным паводзінам на ўнікальных прыродных аб'ектах, робяць іх даступнымі для ўсіх людзей. У прыватнасці, у Налібоцкай пушчы прагулкі па экасяжыцы могуць здзяйсняць людзі з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі.

Фермерская кветкавая гаспадарка «Экафлора» праводзіць экскурсіі і квэст, у пачатку якога госці саджаюць у імяны гаршчок маленькую кветачку, а пасля завяршэння мерапрыемства атрымліваюць падросшую. Валерыя Кліцунова з захапленнем распавядала, што, аказваецца, не ўсе разумеюць гэты просты трук і многія цікавяцца, як жа кветка здолела вырасці за пару гадзін? Гэта яна называе «эканомікай уражанняў».

«Белавежская пушча не паспявае абслугоўваць групы замежных турыстаў, якія прыязджаюць

да нас слухаць спевы птушак, — кажа Віталь Грыцэвіч. — На дапамогу Нацпарку прыходзяць гаспадары аграэкалогіі, якія таксама ведаюць месцы дыслакацыі лясных спевакоў». Валерыя Кліцунова адзначае, што аграэкалогія — удалы прыклад прыватна-дзяржаўнага партнёрства: БГА «Адпачынак у вёсцы» цесна супрацоўнічае з Мінспорту.

ВАЛОЖЫНСКАЯ ТАЛАКА

Анатоль Ганец раскажаў, што свой кластар яны стварылі дзесяць гадоў таму. Саму ідэю ён прывёз з Ізраіля, дзе некаторы час жыў. Валожынскі кластар пачынаўся з 8 сядзіб, цяпер іх 52. Сутнасць кластара ў тым, што гаспадары сядзіб аб'ядноўваюць намаганні ў складанні праграмы адпачынку для гасцей. «Навошта мне трымаць каня, калі побач ёсць сядзіба, дзе гэтым займаюцца прафесійна, яшчэ адзін сусед — пчалар, трэці — рамеснік», — разважае ён. Госці кожнага гаспадара наведваюць некалькі сядзіб.

У нас не рэдкасць сітуацыі, калі тураператар дамаўляецца аб прыёме групы, напрыклад, 40 турыстаў з Германіі, а потым ператэлефануе гаспадар і ўсё адмяняе.

— У нас распрацаваны веламаршрут, а таксама ёсць умовы для прыёму гасцей, якія перасоўваюцца на калясках, — кажа Анатоль Ганец.

У рэгіёне створаны спажывецкі кааператывы «Валожынскія гасцінцы», куды ўвайшлі гаспадары сядзіб і мясцовыя фермеры. Аб'яднанне адпраўляе ў сталіцу сваю прадукцыю: хлеб, малако, мяса. Прычым выпечка хлеба — спецыялізацыя «Ганкі». На думку Анатолія Ганца, кожная сядзіба павінна мець бізнес-план. Цяпер перад гэтай галіной сельскага бізнесу стаіць задача перайсці ад колькасці да якасці.

Аксана ЯНОЎСКАЯ.

Забавульная праграма.